

“Rapid Response Research” Framework in Government Research Institutes; An Expert-Based Approach

Matin Ameri Golestan¹, **Ali Abdollahi-Nasab**², **Mohammad Hosain Shojaei**²

1- Researcher, Technology Studies Institute, Tehran, Iran. (Corresponding Author: ameri.mtn@gmail.com)

2- Assistant Professor, Technology Studies Institute, Tehran, Iran.

Abstract

Collaboration between policymakers and researchers always faces a major challenge: high-quality research takes time, while policymakers need to find answers to their questions in the shortest possible time. In other words, in most cases, policy makers do not have enough time to receive the best evidence and research findings for decision making. Hence, the key responsibility of researchers is to rapidly respond to the needs of policy makers with a synthesis of research evidence. Government research institutes, in addition to their mission of expanding knowledge through in-depth research, due to their role in helping decision-making, it is necessary to be able to meet the urgent research needs of policy makers to make effective decisions based on scientific evidence. In this regard “Rapid response research” has been proposed as a solution for interaction of research institutes with policy makers and to meet their urgent need for research. The purpose of this research was to identify a framework for conducting rapid response research, and in it, the results of interviews with some experts who had experience in the interaction between policy and research, were coded and analyzed using the qualitative method of thematic analysis. The resulting components in this framework, what is or the clarification of the definition of rapid response research; Why to do it and how to include prerequisites and process. The prerequisites for conducting rapid response research, in two organizational and individual categories, were clarified and the process was achieved in three stages of problem identification, solution finding, and report presentation. Follow-up for agenda setting, challenges and considerations are also other influential factors that were identified and need to be taken into consideration in playing the role of rapid response research.

Keywords: Rapid Response Research, Policy Research Gap, Policy Research interaction, Evidence Based Decision Making, Boundary Organizations

How to Cite this paper:

Ameri Golestan, M., Abdollahi-Nasab, A. & Shojaei, M.H. (2023). “Rapid Response Research” Framework in Government Research Institutes; An Expert-Based Approach. *Journal of Science & Technology Policy*, 15(4), 35-51. {In Persian}.

DOI: 10.22034/JSTP.2022.13969

چارچوب «پژوهش پاسخ سریع» در مؤسسات پژوهشی دولتی؛ رویکردی خبره محور

متین عامری گلستان^{۱*} ID، علی عبدالمهی نسب^۲، سیدمحمدحسین شجاعی^۲

۱- پژوهشگر گروه سیاست نوآوری و آینده پژوهی، پژوهشکده مطالعات فناوری، تهران، ایران. (نویسنده عهده دار مکاتبات: matin_ameri@atu.ac.ir)
۲- استادیار گروه سیاست نوآوری و آینده پژوهی، پژوهشکده مطالعات فناوری، تهران، ایران.

چکیده

همکاری بین سیاست‌گذاران و پژوهشگران، همواره با یک چالش اصلی روبروست: پژوهش‌های باکیفیت، زمان‌بر هستند، درحالی‌که سیاست‌گذاران به یافتن پاسخ سؤالات، در کوتاه‌ترین زمان ممکن نیاز دارند. به عبارت دیگر، در اکثر مواقع سیاست‌گذاران نمی‌توانند منتظر دریافت بهترین شواهد و یافته‌های پژوهشی برای تصمیم‌گیری باشند. از این رو مسئولیت کلیدی پژوهشگران این است که نیاز سیاست‌گذاران را با مجموعه‌ای از شواهد تحقیقاتی به سرعت پاسخ دهند. مؤسسات پژوهشی دولتی، علاوه بر مأموریتی که در گسترش دانش از طریق پژوهش عمیق بر عهده دارند، به دلیل نقش خود در کمک به تصمیم‌سازی، لازم است بتوانند نیازهای پژوهشی فوری سیاست‌گذاران را برای اخذ تصمیمات اثربخش و مبتنی بر شواهد علمی، مرتفع کنند. در همین رابطه، «پژوهش پاسخ سریع»، به عنوان راه‌حلی برای تعامل مؤسسات پژوهشی با سیاست‌گذاران و رفع نیاز فوری آن‌ها به پژوهش پیشنهاد شده است. هدف این پژوهش، شناسایی چارچوبی برای انجام پژوهش پاسخ سریع بود و در آن، نتایج مصاحبه با برخی از خیرگان که دارای تجربه در فضای تعامل بین سیاست و پژوهش بوده‌اند، با استفاده از روش کیفی تحلیل مضمون، کدگذاری و تحلیل شد. مؤلفه‌های حاصل در این چارچوب، چستی یا تدقیق تعریف پژوهش پاسخ سریع؛ چرایی انجام آن و چگونگی شامل پیش‌نیازها و فرایند بودند. پیش‌نیازهای انجام پژوهش پاسخ سریع، در دو دسته سازمانی و فردی، روشن شدند و فرایند در سه مرحله مسئله‌شناسی، راه‌حلیابی و ارائه گزارش به دست آمد. پیگیری برای دستورکارگذاری، چالش‌ها و ملاحظات نیز عوامل اثرگذار دیگری هستند که شناسایی شدند و لازم است در ایفای نقش پژوهش پاسخ سریع، مورد توجه قرار گیرند.

کلیدواژه‌ها: پژوهش پاسخ سریع، شکاف دانش-سیاست‌گذاری، تعامل پژوهش و سیاست، تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد، سازمان‌های مرزی.

برای استنادات بعدی به این مقاله، قالب زیر به نویسندگان محترم مقالات پیشنهاد می‌شود:

عامری گلستان، متین، عبدالمهی نسب، علی، شجاعی، سیدمحمدحسین (۱۴۰۱). چارچوب «پژوهش پاسخ سریع» در مؤسسات پژوهشی دولتی؛ رویکردی

خبره‌محور. *سیاست علم و فناوری*، ۱۵(۴)، ۳۵-۵۱. DOI: 10.22034/JSTP.2022.13969

۱- مقدمه

یکی از ورودی‌های مهم برای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری، شواهد پژوهشی^۱ هستند [۱] که استفاده از آن‌ها علاوه بر اینکه باعث قابل استفاده‌تر شدن علوم در سیاست‌گذاری و اجرا می‌شود [۲] به اثربخشی بالاتر سیاست‌ها، انتخاب گزینه‌های بهتر، تسهیل اجماع سیاست‌گذاران و اقناع مخاطبان سیاست و در کل، تقویت و بهبود تصمیمات و خدمات منجر خواهد شد [۳]. استفاده از نتایج پژوهش در سیاست‌گذاری، نیازمند همکاری متقابل بین سیاست‌گذاران و پژوهشگران است [۴]. یک همکاری خوب بین پژوهشگران و سیاست‌گذاران، مزایای زیادی برای هر دو طرف خواهد داشت. از یک سو، سیاست‌گذاران می‌توانند به داده‌ها و تحلیل‌هایی دسترسی پیدا کنند که آن‌ها را در راهبری تصمیم‌های مهم یاری می‌کند؛ روایت‌هایی از عوامل موفقیت و شکست را بشنوند که سرعت عملشان را افزایش می‌دهد؛ و از متخصصان و منابع ارزشمند پژوهشی در کار خود استفاده نمایند. در سوی دیگر، پژوهشگران نیز می‌توانند در خلال این همکاری سؤالات پژوهشی مرتبط‌تری طراحی کنند؛ با موضوع پژوهش خود به طور عینی مواجه شوند و توازن میان نظریه و کاربرد آن در دنیای واقعی را درک نمایند؛ و به نمونه‌های قابل تعمیم برای مطالعات خود دست یابند [۵].

در گذشته از مؤسسات پژوهشی، نظیر پژوهشکده‌ها، چنین انتظار می‌رفت که تنها به مأموریت‌های سنتی خود که شامل پژوهش بود بپردازند، اما با توسعه نقش‌های این مراکز پژوهشی، چنین انتظار می‌رود که علاوه بر نقش پژوهشی، به ایفای نقش اجتماعی و اقتصادی پرداخته و بر اساس نیاز جوامع پیرامونی خود و در تعامل با نظام تصمیم‌گیری به حل مسائل در سطح ملی نیز توجه کنند [۶] و در کنار صنعت، جامعه و دولت، شبکه‌ای از تعاملات ایجاد کنند و از طریق آن ضمن کمک به توسعه [۷] به تولید، استفاده و انتشار دانش بپردازند [۸]. با افزوده شدن این نقش جدید، مؤسسات پژوهشی، می‌توانند به عنوان یک نهاد تصمیم‌ساز به نظام تصمیم‌گیری کمک کنند تا با استفاده از یافته‌های پژوهشی، تصمیمات پایدارتری را اتخاذ نمایند. در این میان مسئولیت و نقش مراکز پژوهشی دولتی -به‌ویژه مراکز پژوهشی

مأموریت‌محور وابسته به دستگاه‌های اجرایی - پرننگ‌تر است. با این وجود، همکاری میان مراکز پژوهشی و دولتمردان همواره با چالش‌هایی مواجه بوده است: سیاست‌گذاران و پژوهشگران از دو محیط سازمانی با ویژگی‌های مختلف هستند. آن‌ها بازه‌های زمانی متفاوتی برای انجام فعالیت‌های خود دارند و از پژوهش به لحاظ دقت و محتوا، انتظارات متفاوتی دارند [۴]. نتیجه این تفاوت‌ها، کمبود یافته‌های تحقیقاتی مرتبط و به موقع برای تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران است [۳] و [۹-۱۰] که گاه از آن به شکاف دانش-عمل^۲ تعبیر می‌شود [۱۱-۱۲]. یکی از مهم‌ترین چالش‌های همکاری میان دو نهاد پژوهش و سیاست‌گذاری، عدم شکل‌گیری تعادل میان سرعت آهسته پژوهش‌های دقیق باکیفیت و تمایل سیاست‌گذاران به دستیابی سریع به نتایج است [۵]. موضوع زمان در این همکاری همواره عامل مهمی بوده، به طوری که هرگاه مسئله زمان و به موقع بودن در تعامل رعایت شده، همکاری بین دو گروه افزایش یافته است [۱۳].

در این پژوهش با در نظر گرفتن موضوع زمان و اهمیت به موقع بودن یافته‌های پژوهشی و تمرکز بر این نکته که مراکز پژوهشی دولتی به عنوان مغز متفکر (یا لاقل بازوی مشورتی) دولت ملزم به اتخاذ رویکردی اثربخش برای پاسخ به مسائل فوری سیاست‌گذاران هستند، چارچوب «پژوهش پاسخ سریع» به عنوان یک راه‌حل کاربردی برای همکاری مؤثر پژوهشگران با سیاست‌گذاران مورد بررسی قرار گرفته است. طبق یک تعریف، پژوهش پاسخ سریع نوعی راهبرد ترجمه دانش^۳ است که برای برآورده کردن نیازهای فوری سیاست‌گذاران به یافته‌های پژوهشی مرتبط برای تصمیم‌گیری استفاده می‌شود [۱۴]. این یافته‌ها، نتایج پژوهش‌های باکیفیتی است که با هدف پوشش نیازهای سیاست‌گذاران طراحی شده و حاصل تعامل پژوهشگران و سیاست‌گذاران هستند [۱].

عبارت «پژوهش پاسخ سریع» یک مفهوم در حال توسعه در مطالعات سیاست و اداره عمومی است که برای برخی پرسش‌ها پیرامون آن پاسخ‌های مورد اجماعی میان پژوهشگران نمی‌توان یافت [۱] و [۱۴]. آیا پژوهش پاسخ سریع، همان پژوهش عادی است که در بازه زمانی کوتاه‌تر

² Know-Do Gap

³ Knowledge Translation

¹ Research Evidence

رو با پژوهش‌های حوزه «تبادل نظریه-عمل»^۳ [۲] و [۱۱] ارتباط دارد. موضوع اصلی این تعامل نیز دانش کاربردی است؛ بنابراین با پیشینه پژوهش در حوزه «تبادل دانش»^۴ [۲]، «هم‌سازی دانش»^۵ [۱۷] و «میانجی‌گری/ واسطه‌گری دانش» [۱۸] پیوند دارد؛ هرچند این زمینه‌های مطالعاتی به طور مشخص به پژوهش پاسخ سریع اشاره ندارند، اما به مفهوم‌پردازی دقیق‌تر و توجه به بسترها و الزامات پژوهش پاسخ سریع کمک می‌کنند.

تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد (پژوهشی) موضوع مباحثات دامنه‌داری بوده و هرچند همواره مورد تأکید صاحب‌نظران سیاست عمومی بوده، لیکن بر طبق مطالعات، به دلیل برخی موانع سیاسی-اجتماعی و ساختاری، به‌طور شایسته به این یافته‌ها توجه نمی‌شود. غلبه انگیزه‌های سیاسی، قابل فهم نبودن یافته‌های پژوهشی تخصصی برای سیاست‌گذاران، برخی موانع برای تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد هستند [۱۹].

تبادل دانش، حوزه مطالعاتی دیگری است که در آن تعامل بین مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران، می‌تواند از یک رابطه خطی یک‌سویه آغاز شود و تا نوعی هم‌سازی دانش با مشارکت فعال ذی‌نفعان ارتقاء یابد. این طیف شامل انتقال دانش، ترجمه دانش، تبادل دانش^۶ و هم‌سازی دانش است که در آن به ترتیب سطح مبادله دانشی میان مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران افزایش می‌یابد [۲]. در هم‌سازی دانش، ارزشی به‌صورت مشترک توسط دو نهاد پژوهش و سیاست‌گذاری، با و برای یکدیگر (با و برای ذی‌نفعان دیگر) تولید می‌شود [۱۷].

تبادل‌پذیری^۷ به معنای ایجاد ظرفیت گفتگوی باز و تبادل‌نظر میان مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران، یکی از راه‌های بهبود ارتباط مراکز پژوهشی با نظام تصمیم‌گیری است که از طریق پژوهش تعاملی^۸، همکاری^۹ و همبستگی^{۱۰} بین پژوهشگران و مدیران امکان‌پذیر است [۱۱]. کیفیت همکاری و همبست میان مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران وابسته به اصول و

انجام می‌شود؟ منظور از بازه زمانی کوتاه چیست؟ آیا در همه زمینه‌ها می‌توان پژوهش سریع انجام داد؟ آیا تجربیات مشابهی در نقاط مختلف جهان وجود دارد؟ آیا انجام پژوهش پاسخ سریع الزامات و پیش‌نیازهایی دارد؟ آیا مؤسسات پژوهشی (دولتی) با ساختار و فرایندهای فعلی می‌توانند چنین پژوهش‌هایی را انجام دهند یا نیازمند برخی تغییرات هستند؟ فرایند انجام پژوهش پاسخ سریع چیست؟ پاسخگویی به این پرسش‌ها، از طریق مطالعه ادبیات و گردآوری تجربیات مختلف، امکان‌پذیر است. بر این اساس، سؤالات اصلی این پژوهش به شرح زیر هستند:

۱. تعریف پژوهش پاسخ سریع چیست؟
۲. ضرورت انجام پژوهش پاسخ سریع چیست؟
۳. پیش‌نیازها و الزامات انجام پژوهش پاسخ سریع چیست؟
۴. فرایند انجام پژوهش پاسخ سریع چیست؟
۵. چالش‌ها و محدودیت‌های انجام پژوهش پاسخ سریع کدامند؟

هدف این مقاله، پاسخ به این سؤالات جهت ارائه چارچوبی برای پژوهش پاسخ سریع در مؤسسات پژوهشی دولتی است. در بخش بعد، مبانی نظری و پیشینه پژوهش بررسی و بعد از آن روش پژوهش، تشریح شده است. در بخش‌های چهارم و پنجم، به ترتیب یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌ها ارائه و مورد بحث قرار خواهد گرفت و در بخش پایانی، جمع‌بندی به همراه پیشنهادهای سیاستی، ارائه شده است.

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

هرچند مطالعه در مورد پژوهش پاسخ سریع یک حوزه پژوهشی نوپا است، لیکن پایه‌های نظری آن در حوزه‌های دانشی مختلف قابل رهگیری است. از آنجا که پژوهش پاسخ سریع بر اساس شواهد برآمده از پژوهش، به تصمیم‌گیری و اتخاذ گزینه‌های سیاستی مناسب کمک می‌کند، با مطالعات حوزه «سیاست‌پژوهی»^۱ [۱۵] و «سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد»^۲ [۱] و [۱۶] مرتبط است. کنشگران اصلی پژوهش پاسخ سریع، نهادهای پژوهش و حکمرانی هستند و ارتباط آن‌ها با یکدیگر (و کنشگران دیگر) است که دستیابی به کاربردهای عملیاتی پژوهش را ممکن می‌سازد [۲] و از این

³ Theory-Practice Exchange

⁴ Knowledge Exchange

⁵ Knowledge Co-production/Co-creation

⁶ Knowledge Exchange

⁷ Exchangeability

⁸ Transactional Research

⁹ Connection through Collaboration

¹⁰ Nexus

¹ Policy Research

² Evidence Based Policy Making

به هم مرتبط می‌کنند و تبادل بین تولید و کاربرد دانش را ممکن ساخته و از تصمیم‌گیری مبتنی بر یافته‌های علمی حمایت می‌کند [۲۲-۲۳].

در میان راه‌حل‌های افزایش همکاری و تبادل دانش بین نهادهای پژوهش و سیاست، تنها «پژوهش پاسخ سریع» به موضوع زمان و سرعت کافی در ارائه دستاوردهای پژوهشی به تصمیم‌گیران توجه ویژه‌ای دارد. برای نمونه، در زمان همه‌گیری کووید ۱۹ یکی از مجلات معتبر^۴ در فراخوانی از پژوهشگران دعوت کرد برای رفع مشکلات استارت‌آپ‌ها در همه‌گیری، تحقیقاتی به‌صورت پژوهش پاسخ سریع انجام دهند و فرایندی برای آن پیشنهاد داد: تبیین مسئله توسط یک سیاست‌گذار به همراه نویسنده مقاله؛ دریافت نظرات سه متخصص دانشگاهی/پژوهشی درباره مسئله و راه‌حل و محدوده اجرا در یک متن حداکثر ۵۰۰ کلمه‌ای؛ جمع‌بندی نظرات سه متخصص توسط نویسنده مقاله و ارائه به سیاست‌گذار [۲۴]. لازمه این فرایند، توانمندی پژوهشگر در تعامل با سیاست‌گذار و دسترسی به شبکه‌ای از پژوهشگران است که به مسئله و بستر آن اشراف داشته باشند.

برخی محققان، خدمت پاسخ سریع^۵ را راهکاری برای افزایش اثربخشی در تصمیم‌گیری مبتنی بر یافته‌های پژوهشی می‌دانند و فرایندی را پیشنهاد می‌دهند: دریافت مسئله؛ شفاف‌سازی سؤال و گزینش سؤالاتی که قابلیت پاسخگویی سریع طی ۲۸ روز را دارند؛ هدایت پژوهشگر به ارتباط با سیاست‌گذار؛ مرور پیشینه پژوهش؛ ارزیابی و خلاصه‌سازی توسط پژوهشگر؛ مرور خلاصه توسط کارشناسان ملی و محلی؛ تهیه توضیح مختصر در ۴ صفحه و ارائه به سیاست‌گذار. پس از اجرای فرایند، رضایت سیاست‌گذاران ارزیابی شده و نتایج، نشان‌دهنده رضایت کاربران و قابل قبول بودن پاسخ‌ها از نظر آنها بوده است [۱۴]. یک مطالعه دیگر عوامل مؤثر بر اجرایی شدن پژوهش پاسخ سریع را به سه دسته عوامل محیطی نظیر اراده سیاسی؛ داخلی نظیر فرایندهای منابع انسانی و مالی؛ و خارجی نظیر قابل اعتماد بودن، تقسیم می‌کند که منظور از اعتماد این است که چه کسانی این فرایند را انجام می‌دهند و شرکای اصلی آنها کیستند [۲۵].

شاخص‌هایی است، که مهم‌ترین آنها عبارتند از: (۱) ارتباطات شفاف، مرتبط، به موقع و مبتنی بر احترام؛ (۲) پژوهش همکارانه در مراحل پژوهش و انتشار و کاربرد آن؛ (۳) انتشار پژوهش در قالب‌های متنی و ارائه شفاهی، به همراه اقدامات پیشنهادی و امکان بحث و با ذی‌نفعان جامعه درباره‌ی یافته‌ها [۴]. علاوه بر این، تبادل‌پذیری دانش نیازمند اعتماد میان سیاست‌گذاران و مراکز پژوهشی است. رعایت شفافیت، حفظ بی‌طرفی نسبت به نتایج، ارتباط منظم، حفظ استقلال، پذیرش ریسک و محدودیت، اطمینان از کیفیت داده‌ها، بی‌طرفی نسبت به توصیه‌ها و اشتراک موفقیت‌ها می‌تواند به ایجاد اعتماد میان این دو کنشگر کمک کند [۲۰].

سیاست‌پژوهی نیز به عنوان یکی از حوزه‌های نظری مرتبط با تعامل بین نتایج علم با سیاست، رهنمودهایی برای برقراری ارتباط بین سیاست‌پژوهان و سیاست‌گذاران ارائه می‌دهد؛ به طور مثال برقراری ارتباط در تمام مدت تحقیق، برقراری ارتباط با بهره‌برداران مختلف و عرضه مؤثر تحقیق [۱۵].

پاسخ دیگری که در مطالعات پیشین به چالش شکاف پژوهش-سیاست داده شده، ایجاد نهادهای واسط میان مراکز پژوهشی و حاکمیت است. آن‌گونه که نیل و همکاران (۲۰۲۲) اشاره می‌کنند، علیرغم وجود مستندات علمی فراوان برای انتقال یافته‌های پژوهشی به سیاست‌گذاران، گویی این انتقال از طریق خط لوله‌ای بسیار کند و دارای نشی انجام می‌شود و سال‌ها طول می‌کشد تا تحقیقات به توصیه‌های سیاستی تبدیل شوند. یکی از دلایل این کندی انتقال، نبود نهادهایی است که بتواند ارتباط بین پژوهش و سیاست‌گذاری را تقویت کند [۱۸]. از این راه‌حل ساختاری با عناوین مختلفی مانند سازمان‌های میانجی^۱، واسطه‌گر^۲ و سازمان‌های مرزی^۳ نام برده شده است [۲۱]. هرچند این سازمان‌ها تفاوت‌هایی با یکدیگر دارند، اما می‌توان گفت هدف مشترک همه آنها پاسخ به مسئله انتقال و تبادل یافته‌های پژوهش به نهادهای سیاست‌گذار است. با توجه به تعریف پژوهش پاسخ سریع در بند ۱، می‌توان میان این نوع پژوهش با کارکردهای سازمان‌های مرزی تناسب برقرار ساخت. این سازمان‌ها کنشگرانی از دو سوی مرز میان پژوهش و سیاست‌گذاری را

⁴ Journal of Business Venturing Insight
⁵ Rapid Response Service

¹ Intermediaries
² Broker
³ Boundary Organizations

پایگاه داده از یافته‌ها و بازیگران دخیل در پژوهش و سیاست؛
و استفاده از تجربیات بین‌المللی [۲۶].
Error! Reference source not found. چارچوب
مفهومی اولیه برآمده از مرور پیشینه را نشان می‌دهد. این
چارچوب در ادامه با اطلاعات به دست آمده از مصاحبه‌ها
تکمیل شده است.

کساند و کمبل (۲۰۱۲) در ایجاد یک پلتفرم همکاری میان
مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران، برخی از مهم‌ترین
درس‌آموخته‌ها را چنین خلاصه می‌کنند: ضرورت انتخاب
هیئتی از ذی‌نفعان مختلف با تخصص‌های متنوع؛ درک
ارتباطات و تعاملات میان ذی‌نفعان؛ انتخاب راهبری برای
اتصال دنیای پژوهش و سیاست؛ تأمین مالی پایدار و بی‌طرف
ماندن تأمین‌کننده‌های مالی؛ ارتقاء توانمندی‌های طرفین؛ ایجاد

جدول ۱) چارچوب مفهومی اولیه برآمده از مرور پژوهش‌های پیشین

منبع	زیرمؤلفه	مؤلفه	بُعد (سؤال پژوهش)
[۱] و [۱۴]	نوعی راهبرد ترجمه دانش برای پاسخ به نیازهای فوری سیاست‌گذاران به یافته‌های پژوهشی که در تعامل مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران حاصل می‌شود	تعریف	چیستی / تعریف
[۳]، [۵]، [۱۱-۱۲] و [۱۹]	تقویت و بهبود تصمیمات و خدمات حاکمیت، افزایش سرعت عمل سیاست‌گذاران، دسترسی به منابع ارزشمند موجود در مراکز پژوهشی، چالش شکاف دانش-عمل، روندهای بین‌المللی و فشارهای اجتماعی برای سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد	اهمیت برای سیاست‌گذاران	چرایی / ضرورت
[۵-۸]	طراحی سؤالات پژوهشی دقیق‌تر و مرتبط‌تر، مشاهده عینی موضوع پژوهش، درک توازن میان نظریه و کاربرد آن در دنیای واقعی، دسترسی به نمونه‌های قابل‌تعمیم، ایفای مسئولیت و نقش اجتماعی و کمک به حل مسائل ملی، کمک به توسعه	اهمیت برای مراکز پژوهشی	
[۲]، [۱۵] و [۱۷]	مشارکت فعالانه ذی‌نفعان غیرعلمی، ترکیبی از ذی‌نفعان مختلف با تخصص‌های مختلف، تولید ارزش با و برای یکدیگر، برقراری ارتباط با بهره‌برداران مختلف، برقراری ارتباط در تمام مدت تحقیق	شبکه‌سازی خبرگان و تعامل با صاحب‌مسئله	
[۱۱] و [۲۶]	پژوهش تعاملی، همکاری، همبستگی، ارتقاء مستمر توانمندی‌های سیاست‌گذاران و مراکز پژوهشی		
[۲۰]	ارتباطات شفاف، مرتبط، به موقع و مبتنی بر احترام، پژوهش همکارانه از طریق جلسات مشترک، انتشار پژوهش در قالب‌های متنی، خبری و شفاهی، به همراه اقدامات پیشنهادی، امکان بحث با ذی‌نفعان جامعه درباره یافته‌ها	تعامل با صاحب‌مسئله	
[۲۰]	رعایت شفافیت، حفظ بی‌طرفی نسبت به نتایج، ارتباط منظم، حفظ استقلال، پذیرش ریسک و محدودیت، اطمینان از کیفیت داده‌ها، بی‌طرفی در توصیه‌ها، اشتراک موفقیت‌ها	تعامل با صاحب‌مسئله: اعتماد متقابل	
[۲۲] و [۲۷-۲۸]	ممکن ساختن تبادل بین تولید و کاربرد دانش، انگیزه و فرصت مشخص برای انجام این تبادل، برقراری ارتباط بین کنشگران دو سوی مرز علم و سیاست، ایفای مسئولیت نسبت به دو طرف متفاوت از نظر سیاسی و اجتماعی، حضور در شبکه اطلاعاتی بین پژوهش و سیاست، اختصاص بودجه برای ایفای نقش واسطه، پایدارسازی ارتباط طرفین، حفظ رضایت طرفین	توانمندی سازمانی: نقش و کارکرد سازمان‌های واسطه/مرزی	پیش‌نیازها
[۱۵] و [۲۴-۲۶]	دسترسی به سیاست‌گذار و ارتباط با او، ارتباط مستقیم با شبکه پژوهشگران و خبرگان علمی، فرموله‌سازی مسئله، تبیین مسئله و گزینش راه‌حل‌ها، تلخیص متن تخصصی و بازنویسی متن فنی به زبان سیاست‌گذار، منابع کافی، اعتبار و قابل اعتماد بودن، وجود راهبر آشنا به دنیای پژوهش و سیاست‌گذاری، تأمین مالی پایدار با مراقبت در مورد بی‌طرف ماندن نسبت به تأمین‌کننده(های) مالی، پایگاه داده از شواهد پژوهشی و کنشگران	تعامل با صاحب مسئله، توانمندی فردی و سازمانی	
[۱۴] و [۲۶]	دریافت مسئله، شفاف‌سازی سؤالات، جدا کردن سؤالاتی که پاسخ به آن‌ها نیازمند زمانی طولانی‌تر از بازه مورد نظر (مثلاً ۲۸ روز) است، برقراری ارتباط با سیاست‌گذار، مرور پیشینه و تجربیات دیگران، ارزیابی و خلاصه‌سازی، بازنگری متن توسط کارشناسان و تهیه متن ۴ صفحه‌ای، ارائه به سیاست‌گذار	فرایند	چگونگی
[۲۵] و [۲۹-۳۰]	اراده سیاسی، زیرساخت سیاست‌گذاری، سیاست‌گذار نه به شکلی نمادین، بلکه به‌طور واقعی به شواهد و یافته‌های پژوهشی واکنش توجه کند و آن‌ها را به‌صورت مستقیم (اجرای توصیه‌های سیاستی) یا غیرمستقیم (کسب بینش‌های جدید و اصلاح جهت‌گیری‌های بلندمدت) بپذیرد.	ایجاد علاقه و پذیرش در سیاست‌گذار	پیگیری دستور کار‌گذاری و اجرا
[۱۹-۲۰] و [۲۹]	انگیزه‌ها و اولویت‌های سیاسی دولتمردان، استفاده از اصطلاحات تخصصی توسط پژوهشگران، مخاطرات و هزینه‌های تغییر سیاست‌ها	عدم توجه سیاست‌گذاران به یافته‌های پژوهشی	چالش‌ها
[۴-۵] و [۱۵]	بازه‌های زمانی متفاوت برای انجام فعالیت‌ها، هنجارهای متفاوت عمل، انتظارات متفاوت از پژوهش	تفاوت ماهوی فعالیت‌ها	

۳- روش شناسی پژوهش

قوی باشند محدود است. اما از آنجا که در روش‌های کیفی، قابل اعتماد بودن اطلاعاتی که در مصاحبه به دست می‌آید نسبت به تعداد مصاحبه، از اهمیت بیشتری برخوردار است [۳۵]، با روش قضاوتی هدفمند و ترکیب آن با روش گلوله‌برفی، مرتب‌ترین افراد انتخاب شدند.

در این پژوهش با ۱۲ نفر از خبرگان مصاحبه شد. هم‌زمان با انجام هر مصاحبه، متن آن به‌صورت کامل پیاده‌سازی شده و تحلیل آن به کمک نرم‌افزار مکس کیودا ۱۲۰ انجام گرفت. انجام مصاحبه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری و عدم مشاهده کدهای جدید ادامه یافت. اولین مرحله از کدگذاری داده‌ها با رویکرد ساختاری-توصیفی انجام شد. کدگذاری ساختاری، عبارات مفهومی که نشان‌دهنده یکی از موضوعات پژوهش است را به بخشی از داده‌های مصاحبه که با یکی از سؤالات تحقیق ارتباط دارد، تخصیص می‌دهد. کدهای مشابه برای کدگذاری و تحلیل جزئی‌تر بعداً در کنار هم جمع می‌شوند. کدگذاری توصیفی موضوع اصلی یک بخش از داده‌های کیفی را در یک کلمه یا عبارت کوتاه خلاصه می‌کند. داده‌های مشخص شده با این کدها نیز بعداً به‌طور دقیق‌تر کدگذاری می‌شوند [۳۶]. کدگذاری ساختاری برای تفکیک محتوای مصاحبه‌ها بر اساس هریک از سؤالات تحقیق انجام شده است. کدهای توصیفی نیز برای بررسی کامل و دسته‌بندی مطالبی که خارج از سؤالات اصلی تحقیق در مصاحبه‌ها مورد گفتگو قرار گرفته، استفاده شده‌اند. پس از این مرحله، برای ایجاد مضامین، کدگذاری‌ها به‌صورت کاملاً استقرایی و در دو دور به شیوه کدگذاری باز و محوری انجام شده است (با استفاده از [۳۶]).

این پژوهش، مجموعه سؤالاتی را در مورد یک مسئله عینی، یعنی ابعاد و فرایند پژوهش پاسخ سریع، مطرح می‌کند و چارچوبی برای عمل فراهم می‌آورد؛ بنابراین پژوهشی کاربردی است [۳۱]. از نظر معرفت‌شناختی، تأکید پژوهش بر نگاه چندگانه مشارکت‌کنندگان و ساخت معنا بر اساس واقعیت‌های چندگانه است و پارادایم تفسیری را دنبال می‌کند [۳۲]. از این رو، روش شناسی پژوهش مبتنی بر رویکرد کیفی است تا به درک عمیق‌تر از شرایط و شیوه انجام فرایندها در یک بستر خاص و متناسب با آن دست یابد [۳۳]. راهبرد اصلی پژوهش، روش تحلیل مضمون مبتنی بر فرایند براون و کلارک (۲۰۲۱) است [۳۴]. فرایند اجرای پژوهش در شکل ۱ ترسیم شده است.

شکل ۱) فرایند پژوهش

تعداد کدهای باز در کدگذاری دور اول ۷۷۹ بود که در دور دوم ساماندهی و دسته‌بندی شدند و مضامین اصلی از دل آن‌ها استخراج شد. در این فرایند نهایتاً هفت کد اصلی از کدهای اولیه استخراج شده است. هر یک از مضامین اصلی دربرگیرنده‌ی تعدادی مضامین فرعی بودند که خود آن‌ها نیز مجموعه‌ای از مضامین را در زیرمجموعه‌ی خود جا داده بودند. این مضامین در بخش یافته‌های پژوهشی به‌صورت تفصیلی ارائه شده‌اند (ر.ک: جدول ۲). در گام آخر، با ترکیب

با توجه به هدف پژوهش در شناسایی چارچوبی برای ایفای نقش پژوهش پاسخ سریع در مؤسسات پژوهشی، جامعه‌ی این پژوهش، پژوهشگران و سیاست‌گذارانی بودند که تنها نقش پژوهشگر یا سیاست‌گذار را ندارند بلکه دارای تجربه در فضای تعاملی بین پژوهش و سیاست بوده یا هستند و به نوعی در فرایندهای مشابه پژوهش پاسخ سریع درگیر بوده‌اند، از این رو تعداد محدودی از افراد با این ویژگی وجود داشتند. تعداد سازمان‌ها و افرادی که هم در حوزه علمی و هم اجرایی

(جدول ۲). از طریق بررسی ارتباط میان مضامین، چارچوبی کلی برای پژوهش پاسخ سریع، به دست آمد (شکل ۲). توضیحات مربوط به مؤلفه‌های اصلی در کادرهای خط‌چین شکل نمایش داده شده است. بخش‌های اصلی چارچوب پژوهش پاسخ سریع در ادامه تشریح می‌شود.

۴-۱- چیهستی:

در ادبیات موضوع تعریف مورد اجماعی از پژوهش پاسخ سریع وجود نداشت، از این رو بایستی درباره اینکه پژوهش پاسخ سریع چه هست، چه نیست، محدود عمل و بازه زمانی آن چیست، همسان‌سازی صورت پذیرد. بر اساس تحلیل نظرات خبرگان و مطالعه ادبیات، پژوهش پاسخ سریع را می‌توان به صورت زیر تعریف کرد:

«پژوهش پاسخ سریع، نوعی راهبرد ترجمه دانش برای پاسخ به نیازهای فوری سیاست‌گذاران به یافته‌های پژوهشی است که در تعامل مراکز پژوهشی و سیاست‌گذاران حاصل شده [۱۴] و [۱] و در آن تلاش می‌شود، با استفاده از ذخیره دانشی (که در اثر استمرار و تمرکز در حوزه مورد نظر، شکل گرفته است) و بر مبنای یافته‌های پژوهشی تا آن زمان، اثربخش‌ترین راه‌حل‌های ممکن شناسایی شود و به زبان تحلیلی قابل استفاده برای سیاست‌گذار (بدون استفاده از زبان فنی و تخصصی) در یک بازه‌ی زمانی کوتاه (بین دو هفته تا سه ماه) ارائه شود. در پژوهش پاسخ سریع نسبت به پژوهش عمیق، یافته‌ها و اثربخشی آن بیشتر از وثوق روش‌شناسی، مورد تأکید است. نتایج پژوهش پاسخ سریع ممکن است به صورت یک بازخورد نسبی و فوری باشد که برای تکمیل در آینده نیازمند مطالعات عمیق‌تر باشد، یعنی توسط یک مرکز پژوهشی، در حیطه تمرکز راهبردی آن انجام و در سایر حوزه‌ها به صورت برون‌سپاری و تلفیق نتایج انجام شود.»

۴-۲- چرایی:

یکی از مهم‌ترین موانع شناخته شده در همکاری بین پژوهش و سیاست‌گذاری، زمان تهیه و ارائه پاسخ است که رعایت آن موجب افزایش همکاری بین این دو گروه خواهد شد [۳] و [۹-۱۰]؛ لذا عامل زمان، می‌تواند دلیل مهمی برای انجام پژوهش پاسخ سریع باشد. برخی دلایل دیگر عبارتند از: تقویت و بهبود تصمیمات و خدمات حاکمیت و افزایش سرعت عمل سیاست‌گذاران [۳]، [۵]، [۱۱-۱۲] و [۱۹] و

دادها، ارتباط میان مضامین ترسیم شده و به مسئله پژوهش پاسخ داده شده است.

در تحقیقات کیفی، معیار سنجش روایی، قابلیت اعتماد است که شامل چهار معیار قابلیت اعتبار^۱، قابلیت انتقال^۲، قابلیت اتکا^۳ و قابلیت تأیید^۴ می‌باشد [۳۷]. برای معیار قابلیت اعتبار از دو روش «بررسی مخاطبان» و «درگیر شدن کافی در گردآوری داده‌ها» استفاده شد. برای کسب معیار قابلیت انتقال، از روش «توصیف کامل و با جزئیات فرایندها و یافته‌های تحقیق» استفاده شد. برای معیار قابلیت اتکاء، از «نمونه‌گیری هدفمند و نظری» و «تشریح فرایند تحقیق» استفاده شد و برای معیار «قابلیت تأیید»، از روش «ثبت و مدیریت دقیق داده‌ها» استفاده شد. علاوه بر این‌ها، کدگذاری‌ها و چارچوب به‌دست‌آمده به دو روش بازبینی در زمان کدگذاری و تأیید همکاران پژوهشی^۵ [۳۸] نیز انجام شد، به این نحو که برای ارزیابی پایایی کدگذاری‌ها علاوه بر بازبینی کدها در زمان کدگذاری، یکی از اسناد مجدداً توسط یکی از تیم پژوهش کدگذاری شد و با توجه به همگرا بودن نظرات دو نفر در خصوص کدهای احصاء شده، پایایی کدگذاری‌ها تأیید شد. به منظور اعتبارسنجی چارچوب حاصل از تحلیل مصاحبه‌ها نیز، خروجی پژوهش برای دو نفر از خبرگان ارائه و نظرات آن‌ها در مورد چارچوب نهایی اخذ شد. بر اساس نظرات خبرگان اصلاحات جزئی در چارچوب نهایی اعمال شد.

۴-۳- یافته‌های پژوهش

در این بخش، فرایند تحلیل و تفسیر داده‌ها و دستیابی به نتایج ارائه خواهد شد. هدف این تحقیق شناسایی چارچوبی برای انجام پژوهش پاسخ سریع بود که بتوان بر مبنای آن دریافت که پژوهش پاسخ سریع چیست، چرا و چگونه باید انجام شود، پیش‌نیازها و چالش‌های آن چیست. علاوه بر موارد فوق، مؤلفه‌های پیگیری اجرای نتایج و ملاحظات نیز به عنوان مضامین اصلی شناسایی شدند. با توجه به اینکه وزن برخی عوامل مثل پیش‌نیازها و فرایند انجام پژوهش پاسخ سریع بیشتر بود، زیرمؤلفه‌های آن‌ها نیز نمایش داده شدند

¹ Credibility

² Transferability

³ Dependability

⁴ Confirmability

⁵ Peer debriefing

توازن میان نظریه و کاربرد و همین‌طور ایفای نقش مسئولیت اجتماعی در کمک به حل مسائل علمی [۵] و [۸].

جدول ۲) مهم‌ترین مؤلفه‌های شناسایی شده چارچوب پژوهش پاسخ سریع در مؤسسات پژوهشی

سؤال	مضامین اصلی	مضامین اولیه	گزاره‌های کلامی
تعریف پژوهش پاسخ سریع	چه هست؟ چه نیست؟	- تمرکز بر روش پژوهش نیست، بلکه بر یافته‌هاست. - تولید دانش نیست، سنتز دانش است.	«در روش علمی خیلی به نو بودن یافته توجه نمی‌شود، بلکه به وثاقت روش توجه می‌شود... در پژوهش پاسخ سریع می‌پرسیم در دنیا درباره این موضوع چه کار کرده‌اند.» (م.ش. ۵) «این کار نوعی مدیریت دانش است که باید از دانش موجود نوعی سنتز حاصل شود و تولید دانش نیست.» (م.ش. ۷)
	بازه زمانی	بین دو هفته تا سه ماه	«یک تیم طی یک یا دو ماه روی موضوع کار می‌کنند.» (م.ش. ۶)
لزوم انجام پژوهش پاسخ سریع	از دید سیاست‌گذاران	مکمل نظام تصمیم‌گیری و جرقه‌زننده راه‌های جدید	«هم تکمیل‌کننده هست و هم جرقه‌زننده، زیرا کسانی که راه‌حل ارائه می‌دهند، سال‌ها به صورت مستمر روی موضوعی کار کرده‌اند.» (م.ش. ۹)
	از دید موسسه پژوهشی	کاری پیچیده‌تر از کار دانشگاهی	«پژوهش پاسخ سریع از پژوهش دانشگاهی مهم‌تر است، چون در پژوهش دانشگاهی، مسئله ساده‌سازی و محدود ^۱ می‌شود ولی در پژوهش پاسخ سریع مسئله ساده نمی‌شود و ابعاد مختلف آن باید دیده شود.» (م.ش. ۱۲)
پیش‌نیازهای پژوهش پاسخ سریع	توانمندی سازمانی	باعث تمرکز و کار مستمر روی یک موضوع	«پژوهشگرهایی که کار پژوهش پاسخ سریع انجام می‌دهند می‌توانند ۵ تا ۱۰ سال روی یک موضوع کار مستمر کنند.» (م.ش. ۹)
	اقدامات مرتبط با وظایف مدیریتی در سازمان	ایجاد ذخیره دانشی	«بدون رجوع به ذخیره دانشی اشیاع شده، نمی‌شود به پاسخ سریع فکر کنیم و باید اقتضائات و فرایندی فراهم کنیم که به ذخیره دانشی برسیم.» (م.ش. ۱) «موسسه پژوهشی که می‌خواهد پژوهش پاسخ سریع کار کند باید در حوزه مسئله کار کرده باشد، تئوری‌ها و اتفاقات آن حوزه را بداند.» (م.ش. ۵)
		شبکه‌سازی خبرگانی	«مراجعه به افرادی که مسیر را کامل رفته و صاحب تجربه هستند خیلی سریع به ما پاسخ می‌دهد.» (م.ش. ۳) «برای هر موضوع و حوزه آدم شناخته‌شده و کلیدی لازم هست.» (م.ش. ۴) «باید با خبرگان در یک ساختار تعاملی زنده ارتباط داشت که اعتماد کنند و حرف بزنند.» (م.ش. ۷)
	مدیریت منابع انسانی: انتخاب، نگهداری و ارتقای نیروی انسانی	مدیریت ساختار: طراحی ساختار با سلسله‌مراتب کوتاه	«در انتخاب نیروی کار، نباید فرض بر همگنی نیروی کار باشد و قوانین برای انتخاب کور هست و بین نیروها تفاوت قائل نیستند.» (م.ش. ۸) «عضو هیئت علمی می‌گوید این کار وظیفه من نیست، چون برای آن آئین‌نامه ارتقا به من امتیازی نمی‌دهد.» (م.ش. ۶)
		مدیریت منابع مالی: اختصاص منابع مالی جداگانه	«در دوره‌ای تغییر ساختار باعث شد ساختار عمودی‌تر شود و یک لایه افزوده شود، هماهنگی‌ها سخت‌تر شد و دفاتر با هم چالش داشتند. هرچه ساختار مسطح‌تر باشد بهتر است.» (م.ش. ۶)
تعامل با صاحب مسئله (برای کسب اعتماد، در جریان مسائل سیاست‌گذار بودن)	مدیریت منابع انسانی: فرهنگ سازمانی: فضای سازمانی با تعامل، همکاری و یادگیری	«محیط کاملاً آموزشی و مثل دانشگاه بود... و روی گزارش‌ها بحث می‌شد و فضای دوستانه‌ای بود.» (م.ش. ۴)	
توانمندی فردی	مهارت‌ها	- مهارت خلاصه‌نویسی	«برای کارهایی که فوری هستند یک بودجه ابلاغی داریم.» (م.ش. ۶) «جایی که پول نیاز داشتیم مجبور بودیم پژوهش کنیم و پروژه غیرمرتبط بگیریم.» (م.ش. ۹)
			«اعتماد صاحب مسئله به موسسه پژوهشی یک پیش‌نیاز مهم است.» (م.ش. ۱۲) «کارشناس دائم در جلسات رفت‌وآمد داشت و می‌دانستیم برنامه چیست.» (م.ش. ۶)
			«باید آدم‌هایی باشند که بتوانند در فرمت‌های ساده و قابل فهم برای

^۱ Narrow down

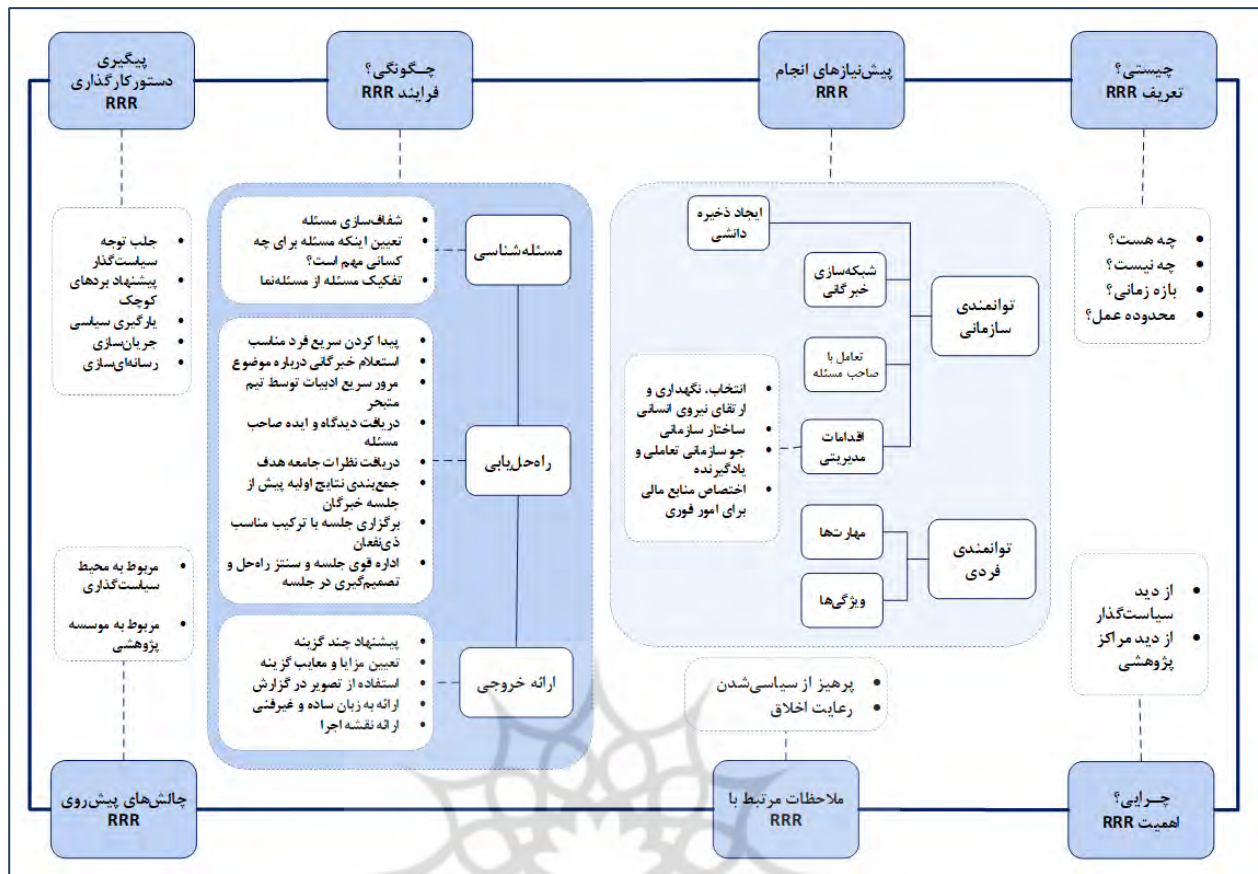
<p>تصمیم‌گیر بهترین حرف‌های موجود را در یک یا دو صفحه تحویل دهند.» (م.ش.۹) «روش تحقیق بخش ناپیدای کار است و محققى که مثلاً قوم‌نگاری بلد باشد در مصاحبه، دیتای ارزشمند جمع می‌کند.» (م.ش.۸) «یک بعد دیگر آشنایی با حقوق اداری و فرایندهای آن در کشور است... مسئله‌شناسی تحلیلی هم بلد باشد.» (م.ش.۷) «عضو هیئت علمی مقاله خوبی می‌نوشت اما وقتی گزارش سیاستی برای وزیر می‌نوشت به درد نمی‌خورد.» (م.ش.۶)، «باید بداند تئوری‌ها و اتفاقات آن حوزه چیست.» (م.ش.۵)، «تجربه اجرایی داشته باشد و شبکه آن و زمینه اجرا را بشناسد.» (م.ش.۹) «آدم‌هایی که کاملاً پژوهشگر بودند یا کاملاً مدیر اجرایی صرف نمی‌توانستند این کار را خوب انجام دهند یا جزئیات بی‌ربط داشت یا پشتوانه کارشناسی نداشت.» (م.ش.۶)</p>	<p>و ساده‌نویسی - آشنایی با حقوق اداری - مهارت مسئله‌شناسی تحلیلی - توانایی نقد سیاست‌ها - مهارت تدوین گزارش سیاستی - تسلط بر دانش زمینه و مبانی نظری - داشتن تجربه و درک نسبت به مقتضیات اجرا - مهارت ایفای نقش بین فضای پژوهشگری و سیاست‌گذاری</p>	<p>پژوهشگر</p>	
<p>«پژوهشگر باید خلاقیت داشته باشد.» (م.ش.۱۲) «فرد اگر بی‌تفاوت باشد کار پیش نمی‌رود، فعال و پیگیر باشد.» (م.ش.۳)، «فرد تحول‌خواه باشد و ترمز نباشد.» (م.ش.۹)، «مثل پزشکان در حالت آماده‌باش باشد.» (م.ش.۸)، «پژوهش پاسخ سریع را نمی‌توان داد به هرکسی داد، باید مورد اعتماد باشد.» (م.ش.۵)، «فعال و پیگیر باشد و کارمندی عمل نکند.» (م.ش.۳)</p>	<p>- خلاقیت داشتن - بالانگیزه بودن - بی‌تفاوت نبودن - تحول‌خواه بودن - قابل اعتماد بودن - فعال و پیگیر</p>	<p>ویژگی‌ها</p>	
<p>«یک سؤال مهم در مسئله‌شناسی این است که مشخص کنیم مسئله چرا مهم است و برای چه کسی مهم است؟ و بعد به طور خلاصه چند جواب متعارف را هم بنویسیم.» (م.ش.۲)</p>	<p>فرایند مسئله‌شناسی (شفاف‌سازی مسئله)</p>	<p>مسئله‌شناسی</p>	
<p>«باید در سریع‌ترین زمان فردی را پیدا کرد که در این موضوع پژوهش انجام داده و با موضوع آشناست، باید کمک کرد که به جای درست برسد.» (م.ش.۱۱) «استعلام خبرگانی می‌کردیم و آن‌ها را پیدا می‌کردیم و می‌پرسیدیم که در این باره چه می‌دانند.» (م.ش.۹) «تیم متبحری باشد که دو روزه مرور ادبیات کند.» (م.ش.۷) «باید از صاحب مسئله جواب خودش را پرسید.» (م.ش.۵) «جواب جامعه هدف را می‌پرسیدیم.» (م.ش.۴) «یک جمع‌بندی می‌نوشتیم قبل از جلسه.» (م.ش.۶) «ترکیب افراد جلسه اگر خوب باشد راه‌حل درمی‌آید.» (م.ش.۹) «مهم است که در جلسه سنتز در بیاید و جلسات جوری اداره شود که ول نشود و به تصمیم‌گیری برسد.» (م.ش.۷) «ترکیب افراد در جلسه جوری بود که همه حرف می‌زدند.» (م.ش.۳)</p>	<p>فرایند راه‌حلیابی: - پیدا کردن فرد مناسب - استعلام خبرگانی - مرور سریع ادبیات - دریافت دیدگاه صاحب مسئله - دریافت دیدگاه جامعه هدف - جمع‌بندی نتایج - جلسه خبرگان با ترکیب مناسب (نظرات مختلف) - اداره جلسه به هدف هدایت و جمع‌بندی نظرات - سنتز و تصمیم‌گیری در جلسه</p>	<p>راه‌حلیابی</p>	<p>فرایند انجام پژوهش پاسخ سریع</p>
<p>«باید به تصمیم‌گیر توضیح داد که درباره این موضوع چند حرف اصلی این‌هاست.» (م.ش.۱۰) «باید گزارش را به صورت تصویری^۱ یا روایتگری^۲ دربیورد و به سیاست‌گذار بدهد.» (م.ش.۱۱) «فرمت آماده‌ای برای یادداشت سیاستی داشتیم.» (م.ش.۴) «بعد از تأیید سیاست‌گذار، گزارش تهیه شود.» (م.ش.۳)</p>	<p>فرمت ارائه خروجی به سیاست‌گذار</p>	<p>ارائه گزارش</p>	
<p>«در مقابل هر یک از گزینه‌ها ذکر شود که رویکرد به ریسک چیست: اجتناب از ریسک، پذیرش ریسک یا انتقال ریسک.» (م.ش.۱۲)</p>	<p>تعیین پیامدها و مزایا و معایب گزینه‌ها</p>		
<p>«ایجاد ارزش برای سیاست‌گذار خیلی مهم است.» (م.ش.۲) «یک موضوع باید ارزش سیاسی داشته باشد تا خریدار داشته باشد و گاهی باید یارگیری سیاسی کرد... و گاهی حمایت نهاد بالادستی لازم است.» (م.ش.۴) «جریان‌سازی لازم</p>	<p>- ایجاد ارزش برای سیاست‌گذار - یارگیری سیاسی - جریان‌سازی</p>	<p>پیگیری برای اجرا</p>	<p>پیگیری اجرای نتایج</p>

¹ Visual

² StoryTelling

چارچوب «پژوهش پاسخ سریع» در مؤسسات پژوهشی دولتی؛ رویکردی خبره محور

			- پیشنهاد موفقیت‌های کوچک	است... سیاست‌مداران دوست و رقیب چه می‌گویند. (م.ش. ۱۰)
		مربوط به سیاست و محیط سیاست‌گذاری	تأثیر کم پژوهش بر سیاست	«رابطه خطی بین پژوهش و تصمیم‌گیری وجود ندارد و یک رابطه گفتمانی است، یعنی سیاست‌گذاری الزاماً خروجی یک پژوهش نیست... ممکن است مدت‌ها روی موضوعی کار کرده باشیم و یک سرمقاله از روزنامه... کل سیستم را جایجا کند.» (م.ش. ۸)
	چندبعدی بودن تصمیمات		«لایه تصمیم‌گیری چندبعدی است و صرفاً علمی و فنی نیست.» (م.ش. ۱۰) «هر تصمیم در یک وزارتخانه به ده جای دیگر در آن وزارتخانه برمی‌خورد و نمی‌شود یک شبه گفت که این تصمیم فردا نباشد.» (م.ش. ۹)	
	کندی فرایندها و یا بوروکراسی زائد سازمان کارفرما		«نامه می‌زنند و می‌گویند یک ماه پاسخ دهید، ولی بوروکراسی طولانی سازمانی باعث می‌شود از این یک ماه، یک هفته برای کار باقی بماند.» (م.ش. ۱۰)	
	نوظهور بودن مسئله		«گاهی مسئله‌ای که پیش می‌آید نوظهور است و باعث غافلگیری می‌شود.» (م.ش. ۹)	
	نامشخص بودن صاحبان خط فکری		«چون ساختار پایدار سیاسی و احزاب نداریم، نمی‌توانیم بگوییم فلان حرف را فلان حزب گفته و بعد اگر درست یا غلط شد مسئولیت آن بر عهده تصمیم‌گیر است.» (م.ش. ۱۰)	
	مقاومت بدنه اجرا		«موضوع ابلاغ می‌شد اما بدنه سازمان موضع می‌گرفت و می‌گفت این‌ها در کار ما دخالت می‌کنند.» (م.ش. ۴)	
	درگیری با سایر نهادها	«مثلاً یک مقاله می‌نویسند و دفتر سیاسی می‌گوید تو چرا دخالت کردی این موضوع مربوط به من است.» (م.ش. ۸) «گاهی دستگاه‌ها با ما درگیر می‌شدند چون پژوهش فراتر از منافعشان بود.» (م.ش. ۴)	چالش‌ها	
	نیروی انسانی کم و نامتناسب	«پژوهشگران، کارمند شده‌اند و صبح می‌آیند و بعد از ظهر کارت می‌زنند و پژوهشگران واقعی کم هستند که با این تعداد کم نمی‌توان آماده‌باش بود.» (م.ش. ۱۱) «پژوهشگران در دانشگاه یاد نمی‌گیرند که از یک وضعیت مشکل‌دار یک دوگان دریاورند و بسط دهند.» (م.ش. ۸)	مربوط به مؤسسات پژوهشی	
	فرایندهای حقوقی، مالی و اداری	«نظامات حقوقی سازمان‌های دولتی سریع نیستند... مهم است که بخش مالی مانع نشود.» (م.ش. ۳) «آیین‌نامه‌ها و فرایندهای اداری سازمان دولتی، کار را طولانی می‌کند.» (م.ش. ۳)		
	تبعات امنیتی-حقوقی	«بعضی گزارش‌ها ابعاد اقتصادی، اجتماعی و امنیتی پیدا می‌کنند که مدیر باید دفاع کند و کارشناس نمی‌تواند درگیر شود.» (م.ش. ۸)		
	تغییرات مدیریتی	«وقتی مدیریت عوض می‌شد سخت‌گیری می‌شد یا مقررات تغییر می‌کرد و فرایند طولانی می‌شد.» (م.ش. ۶) «بدنه قبلی ذخیره دانشی داشت و بدنه جدید کامل از آن آموزه‌ها منفک شد.» (م.ش. ۴)		
	ساختار و ظرفیت محدود	«یک وقت‌هایی این‌قدر ارجاعات زیاد بود که کارهایی که می‌خواستیم انجام بدهیم را نمی‌رسیدیم انجام بدهیم... نمی‌توانستیم روی همه موضوعات کار کنیم.» (م.ش. ۴)		
	نبود کارفرمای مشخص	«نهاد کارفرما اگر مشخص نباشد، کار موسسه پژوهشی واگرا می‌شود و پژوهش پاسخ سریع بدون کارفرما معنا ندارد.» (م.ش. ۸)		
	پرهیز از سیاسی شدن	«گزارش‌ها آنالیز می‌شود و ممکن است تصویر اپوزیسیون از موسسه پژوهشی ساخته شود و اگر رعایت نشود ممکن است به موسسه پژوهشی آسیب بزند.» (م.ش. ۱۰)	ملاحظات	
	رعایت اخلاق	«یک رکن مهم اخلاق است، باید هشدار بدهیم کاری که می‌کنیم خطرناک است چون زوری پشت قضیه است و باعث نشود به کسی ضرر بزنیم.» (م.ش. ۷)		
	درگیر امور روزمره کارفرما نشدن	«باید حواستان باشد اولویت‌گذاری کنید و آدم‌های بخشی سازمان کارفرما شما را درگیر روزمره نکنند، نهاد پژوهش پاسخ سریع وقتی موفق است که در عین تعامل با سازمان کارفرما خودش را درگیر روزمرگی آن‌ها نمی‌کند.» (م.ش. ۸)		
	قالب حل همه مسائل نیست	«انتظار نباشد که این قالب اثرگذاری را ده برابر کند و خیال نکنیم مثل عصای موسی همه مسائل را حل می‌کند.» (م.ش. ۸)		

شکل ۲) چارچوب کلی پژوهش پاسخ سریع

پیش‌نیازها حول دو محور توانمندی سازمانی و فردی دسته‌بندی شدند؛ در پیشینه نیز ایجاد و ارتقاء مستمر ظرفیت و توانمندی‌های مراکز پژوهشی و پژوهشگران به عنوان پیش‌نیازهای مهم استخراج شدند [۱۱] و [۲۴-۲۶]. توانمندی سازمانی به چهار عامل ایجاد ذخیره دانشی، شبکه‌سازی خبرگان، اقدامات مدیریتی و تعامل با صاحب مسئله اشاره داشت و توانمندسازی فردی به ویژگی‌ها و مهارت‌های پژوهشگران پژوهش پاسخ سریع پرداخت. جزئیات بیشتر در شکل ۳، قابل مشاهده است.

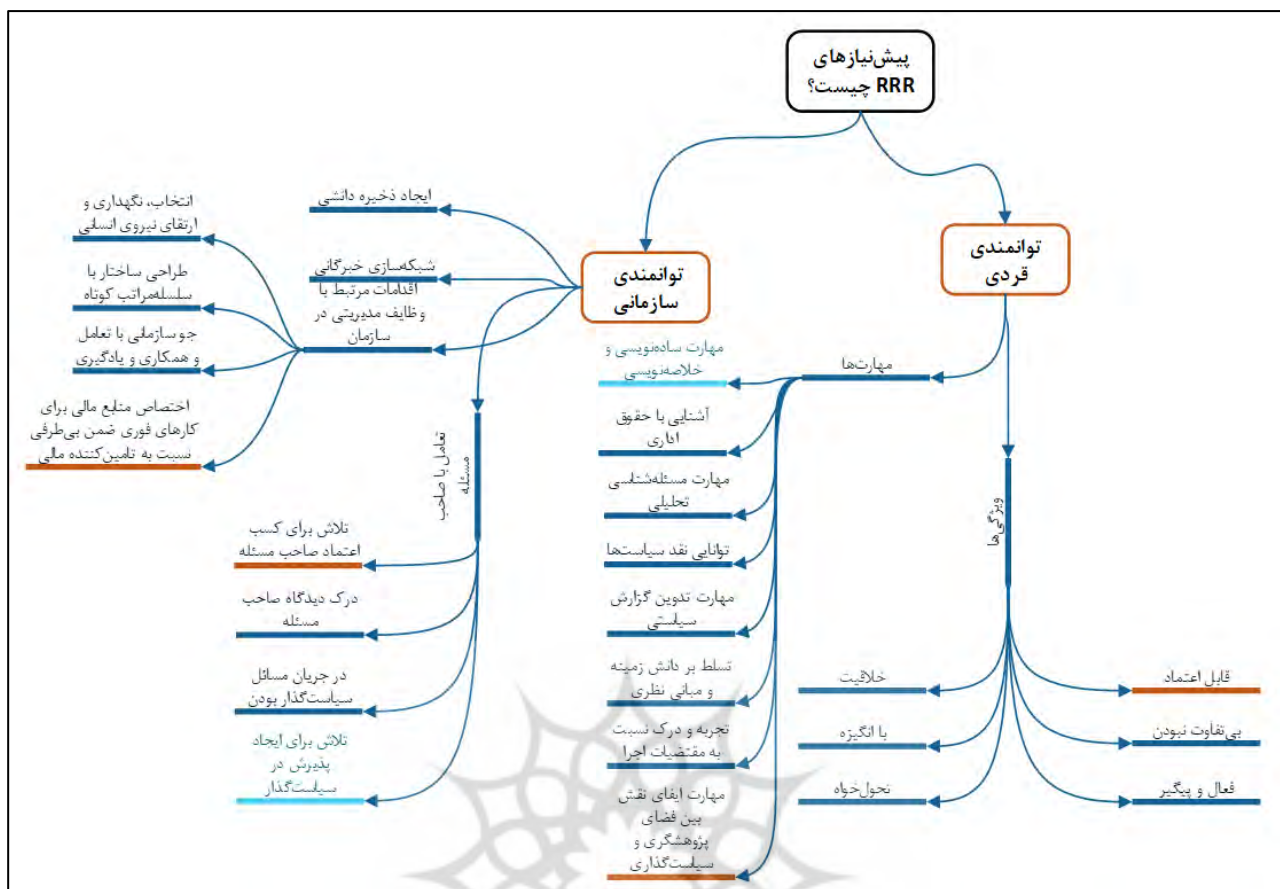
در توانمندی سازمانی، ایجاد ذخیره دانشی یک ضرورت است که طبق نظر خبرگان از طریق مطالعات مروری پیوسته، انجام مسئله‌شناسی‌های راهبردی، مطالعات تطبیقی و مطالعات آینده‌پژوهی شکل گرفته و از طریق تهیه چندین سیاست‌نامه در سال و ترجمه مقالات مروری، تمرین و تکمیل شده و منجر به افزایش آمادگی دانشی برای پاسخگویی سریع به مسائل خواهد شد.

از دید خبرگان نیز، نهادینه شدن این نوع همکاری ضرورت داشت زیرا به زعم آنان مکمل نظام تصمیم‌گیری خواهد بود و اگر به خوبی اجرا شود، اثربخشی مؤسسات پژوهشی را بهبود می‌دهد. این امر در دنیا رایج است و وجه تمایز مؤسسات پژوهشی با دانشگاه به حساب می‌آید و بسیار مهم‌تر و پیچیده‌تر از کار دانشگاهی است، زیرا در آن مسائل ساده‌سازی نشده و ابعاد مختلف مسئله مورد توجه است.

۳-۵ چگونگی:

پژوهش پاسخ سریع، صرفاً یک فرایند نیست که با اجرای آن در مؤسسات پژوهشی بتوان نیاز سیاست‌گذاران به یافته‌های پژوهشی را به سرعت پوشش داد، بلکه نیازمند پیش‌نیازهایی است که در صورت فراهم شدن آن، فرایند پژوهش پاسخ سریع، قابل اجرا خواهد بود. جمع‌بندی نظرات خبرگان و پیشینه، در دو دسته پیش‌نیازها و فرایند تشریح شده‌اند:

الف) پیش‌نیازهای انجام پژوهش پاسخ سریع:

شکل ۳) پیش نیازهای انجام پژوهش پاسخ سریع

(آبی تیره: نتیجه تحلیل مصاحبه‌ها، آبی روشن: برگرفته از ادبیات، قرمز: هم برگرفته از منابع و هم نتیجه مصاحبه با خبرگان)

- شبکه خبرگانی، پیش نیاز مهم دیگری است که در مرحله دریافت نظرات خبرگان، دسترسی به آن به سرعت کار می‌افزاید. خبرگان کلیدی، افراد دغدغه مند و بانگیزه و صاحب نظری هستند که علاوه بر دانستن دانش نظری مربوطه، دارای تجربه زیسته در مسئله هستند. حفظ و نگهداری آن‌ها در این شبکه بسیار مهم است به گونه‌ای که به آن، احساس تعلق داشته باشند و در این همکاری اعتماد متقابل بین آن‌ها و مؤسسات پژوهشی برقرار باشد. مؤسسات پژوهشی می‌توانند بین پژوهشگران و سیاست‌گذاران ارتباط برقرار کنند و این مشابه کارکرد سازمان‌های مرزی است که از این طریق، تبادل بین تولید و کاربرد دانش برقرار می‌شود. سازمان‌های مرزی نسبت به طرفین این طیف مسئول هستند و کسب رضایت طرفین، هدف آن‌هاست [۱۴] و [۲۶].
- تعامل با صاحب مسئله نیز از دیگر پیش نیازها برای انجام پژوهش پاسخ سریع است، که در آن لازم است اعتماد صاحب مسئله کسب شود. اعتماد متقابل از طریق مشارکت فعالانه ذی نفعان مختلف [۲]، [۱۵] و [۱۷] و از طریق ارتباطات شفاف، مرتبط و به موقع در مراحل پژوهش و انتشار و کاربرد آن [۲۰] تقویت می‌شود. همچنین در این تعامل، ایده صاحب مسئله درباره راه‌حل دریافت می‌شود و می‌توان از طریق ارتباط دائم در جریان مسائل سیاست‌گذار قرار گرفت و علاقه و پذیرش سیاست‌گذار را جلب کرد [۲۵] و [۲۹-۳۰]. راهکارهای ادبیات برای ارتقای این تعامل، همکاری، همبستگی و پژوهش تعاملی است [۱۱] و [۲۶] و کیفیت این همکاری از طریق شفافیت ارتباطات و مبتنی بر احترام بودن آن سنجیده می‌شود [۲۰].

۵-۴ پیگیری دستورکارگذاری:

به نظر خبرگان، اکتفا به یافتن پاسخ و ارائه آن به سیاست‌گذار، به تنهایی اثربخشی زیادی را در پی نخواهد داشت و لازم است از طرق مختلفی نظیر جلب توجه سیاست‌گذار به پاسخ و همین‌طور گفتمان‌سازی، این فرایند را به سمت اثربخشی بیشتر سوق داد. برای این کار لازم است از طریق ایجاد ارزش برای سیاست‌گذار، پیشنهاد گروه‌های کوچک، مشارکت دادن افراد ذی‌نفوذ و رقبا، توجه سیاست‌گذار را به نتایج جلب کرد و در مرحله بعد با استفاده از جریان‌سازی، احتمال دستورکارگذاری و اجرای آن را افزایش داد.

۵-۵ چالش‌ها:

چالش‌ها در دو دسته «چالش‌های مربوط به سیاست‌گذاران» و «چالش‌های مربوط به مؤسسات پژوهشی»، دسته‌بندی شدند. در پیشینه، چالش‌های مرتبط با سیاست و فضای سیاست‌گذاری عبارت بودند از غلبه انگیزه سیاسی سیاست‌گذاران و عدم فهم آنان از یافته‌های پژوهشی فنی و تخصصی [۱۹-۲۰] و [۲۹]. در آراء خبرگان، این عوامل عبارتند از تأثیر کم پژوهش بر سیاست، نگاه سیاسی به یافته‌ها، چندبعدی بودن تصمیمات، تمایل سیاست‌گذار به راه‌حل‌های ساده و کوتاه‌مدت، کندی بروکراسی سازمان‌های کارفرما، نوظهور بودن مسائل، مقاومت بدنه در برابر اجرای راه‌حل، درگیری با سایر نهادها و مشخص نبودن صاحبان خط فکری (احزاب)، که لازم است پژوهشگر و سیاست‌گذار نسبت به وجود آن آگاه باشند.

در بخش مربوط به سازمان پژوهشی نیز، ساختار و ظرفیت محدود، کمبود نیروهای حرفه‌ای، نداشتن کارفرمای مشخص، فرایندهای مالی، حقوقی و قانونی دست‌وپاگیر و محدودیت‌های قانونی، مهم‌ترین چالش‌های مورد اشاره خبرگان برای ایران بودند و لازم است در جهت کاهش آثار آن‌ها از سوی مؤسسات پژوهشی تلاش صورت پذیرد.

۵-۶ ملاحظات:

مهم‌ترین ملاحظات از دید خبرگان، رعایت اخلاق در انجام پژوهش پاسخ سریع، پرهیز از سیاسی شدن یا برجسب سیاسی خوردن و ورود به مسئله بر اساس تمرکز بوده است. در پیشینه نیز، حفظ استقلال نهاد پژوهشی و رعایت بی‌طرفی

در توانمندسازی فردی، ویژگی‌ها و مهارت‌های فرد پژوهشگر از آراء خبرگان، استخراج شد. پژوهشگران پاسخ سریع لازم است از نظر ویژگی‌ها با انگیزه، خلاق، دغدغه‌مند، تحول‌خواه، قابل‌اعتماد، فعال، پیگیر، همیشه آماده و یادگیرنده باشند و کارمندگونه نباشند؛ از نظر مهارت‌ها بین پژوهشگر و سیاست‌گذار باشند و به سیاست‌نامه‌نویسی، حقوق اداری، مسئله‌شناسی تحلیلی، خلاصه‌نویسی آشنا باشند؛ از نظر تجربه فضای اجرا را درک کرده باشند و مقتضیات اجرا را بدانند؛ همین‌طور به دانش و تئوری‌های موضوع مسلط باشند.

ب) فرایند پژوهش پاسخ سریع:

در نتیجه بررسی پیشینه، برخی فرایندها برای پژوهش پاسخ سریع، شناسایی شدند. به عنوان نمونه دریافت مسئله، شفاف‌سازی سؤالات، تعیین سؤالات مناسب برای پاسخگویی در مدت کوتاه (۲۸ روز)، برقراری ارتباط با سیاست‌گذار، مرور پیشینه و تجربیات، ارزیابی، خلاصه‌سازی و ارائه به سیاست‌گذار [۱۴] و [۲۶]، یکی از این فرایندها بود، لیکن در مقایسه با نظرات خبرگان جزئیات کمتری در آن بیان شده بود. بر اساس نظرات خبرگان، فرایند انجام پژوهش پاسخ سریع، به سه مرحله مسئله‌شناسی، راه‌حلیابی و ارائه خروجی، دسته‌بندی شد. مسئله‌شناسی، نقطه شروع تلاش برای یافتن راه‌حل است، که ممکن است توسط صاحب مسئله مطرح شود یا در داخل موسسه پژوهشی شکل بگیرد، اما در هر صورت لازم است تعریف مشترکی از مسئله شکل بگیرد و مشخص شود مسئله چرا مهم است و برای چه کسانی مهم است. مرحله راه‌حلیابی، به نوعی بخش مهم چارچوب است که در آن از ذخیره دانشی و شبکه خبرگان کمک گرفته می‌شود تا در بازه زمانی سریع، گزینه‌های راه‌حل، در تعامل با سیاست‌گذار و با توجه به مقتضیات اجرا در کشور، تهیه شده و به زبانی ساده و غیرفنی، ارائه شود. نکته مهم در فرایند راه‌حلیابی، این است که این فرایند برای مواردی است که در راستای محور تمرکز موسسه پژوهشی باشد، اما زمانی که مسئله، مرتبط با محور تمرکز موسسه پژوهشی نباشد، سازمان پژوهشی ممکن است یک لایه بالاتر رفته و نقشی مشابه سازمان مرزی ایفا نماید و از طریق مدیریت پژوهش، این فرایند را به مؤسسات پژوهشی واگذار نماید که تمرکزشان در راستای مسئله مورد نظر است.

مسیر چالش‌هایی در مسیر سازمان وجود دارند که بخشی از آن‌ها ناشی از ماهیت سیاست و مربوط به فضای سیاست‌گذاری هستند و برخی دیگر مربوط به مؤسسات پژوهشی. برخی ملاحظات نظیر رعایت اخلاق و حفظ استقلال و بی‌طرفی نیز لازم است در این فرایند لحاظ شوند.

برخی از پیشنهادها سیاستی که از این پژوهش قابل استخراج هستند در ادامه بیان شده‌اند:

- پژوهش پاسخ سریع، محملی برای تمرکز در مؤسسات پژوهشی است و لازم است مؤسسات پژوهشی در برنامه‌ریزی راهبردی خود، حیطه تمرکز خود را مشخص نمایند که بتوانند ذخیره دانشی خود را در این حیطه افزایش داده و در شبکه‌ی پژوهش پاسخ سریع، در قلمرو تمرکز خود، نقش‌آفرین باشند.

- ایجاد ذخیره دانشی در مؤسسات پژوهشی مستلزم این است که علاوه بر پژوهش‌های عمیق، انجام مطالعات مروری، بررسی روندها و آینده‌پژوهی را نیز به صورت جریان دائمی در دستورکار خود قرار دهند.

- پژوهش پاسخ سریع، نوعی سنتز دانش است که از ذخیره دانشی موجود استفاده می‌کند. بنابراین لازم است مؤسسات پژوهشی، نظام مدیریت دانش را در سازمان خود نهادینه کنند که بتوانند با استفاده از آن به سرعت، به دانش سازمانی خود دست یافته و از آن برای ارائه خروجی به سیاست‌گذار بهره‌جویند.

- با توجه به اینکه شبکه‌سازی خبرگانی، یکی از پیش‌نیازهای انجام پژوهش پاسخ سریع است، مؤسسات پژوهشی می‌بایست بانک اطلاعاتی از خبرگان مرتبط تهیه کرده و بر اساس نوع و تعداد هم‌فکری‌هایی که با این خبرگان دارند، ارتباطات پیوسته‌ای با این افراد برقرار کنند. مبنای حفظ این ارتباطات می‌تواند پرداخت مالی یا ارائه اطلاعات و مانند آن باشد.

- اگر موسسه پژوهشی بخواهد فراتر از محور تمرکز خود، پاسخگوی نیاز سیاست‌گذاران باشد، لازم است علاوه بر پژوهش پاسخ سریع، کارکردهایی مشابه سازمان‌های مرزی را نیز داشته باشد که پژوهش‌ها را به پژوهشکده‌ها و مؤسساتی واگذار کند که در زمینه مسئله مورد نظر تمرکز دارند و خود نقش واسطه ایفا کند. لازمه چنین سازمانی،

در ارائه توصیه‌ها، استخراج شدند که به عنوان ملاحظات مورد اشاره قرار گرفته‌اند [۲۰]. همچنین بنا بر نظر خبرگان، باید توجه داشت که پژوهش پاسخ سریع تنها یک قالب برای اثرگذاری بیشتر است، اما راه‌حلی برای همه مشکلات نیست.

۵- نتیجه‌گیری

سیاست‌گذاری مبتنی بر یافته‌های پژوهشی، به عنوان یکی از عوامل مهم در بهبود پیامدهای سیاست شناخته شده است، اما یکی از مهم‌ترین موانع در مقابل آن، به‌موقع نبودن ارائه‌ی نتایج پژوهش است. در واقع در بزنگاه‌های تصمیم‌گیری، سیاست‌گذاران نمی‌توانند منتظر انتشار یافته‌های علمی بمانند تا بر مبنای آن بهترین تصمیمات را اخذ کنند. از این رو یکی از مسئولیت‌های کلیدی مؤسسات پژوهشی این است که نتایج یافته‌های پژوهشی را در کمترین زمان و به زبان ساده و غیرفنی به سیاست‌گذاران ارائه دهند. پژوهش پاسخ سریع به عنوان راهکاری برای رفع این مانع پیشنهاد شد و هدف این پژوهش، شناسایی چارچوبی برای انجام آن به گونه‌ای بود که مؤسسات پژوهشی بتوانند بر مبنای آن، نیازهای پژوهشی سیاست‌گذاران را در زمان کوتاه برآورده سازند.

در پژوهش حاضر مشخص شد که هر پاسخ سریعی به نیاز سیاست‌گذار، پژوهش پاسخ سریع نیست و هر مسئله‌ای، لزوماً قابل‌حل به روش پژوهش پاسخ سریع نیست. ضمن اینکه هر سازمانی نیز نمی‌تواند با انجام یک فرایند، نقش پژوهش پاسخ سریع را ایفا نماید. در واقع پژوهش پاسخ سریع، نوعی تلاش برای یافتن راه‌حل برای یک مسئله مشخص، مبتنی بر دانش موجود، در کوتاه‌ترین زمان ممکن (بین دو هفته تا سه ماه)، به‌گونه‌ای است که در آن، با استفاده از ذخیره دانشی موجود (ناشی از تمرکز در حوزه موردنظر)، اثربخش‌ترین راه‌حل‌های ممکن شناسایی شده و به زبان تحلیلی قابل‌استفاده برای سیاست‌گذار (بدون استفاده از زبان فنی و تخصصی) ارائه می‌شود. راه‌حل‌ها مبتنی بر نظریات علمی هستند و نه قضاوت ذهنی؛ همچنین مراکز پژوهشی لازم است اقداماتی را به‌عنوان پیش‌نیاز و زمینه‌ساز ایفای این نقش، انجام دهند و سپس بر مبنای فرایند راه‌حلیابی، نیاز سیاست‌گذار را پاسخ دهند. البته ارائه پاسخ پایان کار نیست، بلکه نیازمند پیگیری برای دستورکارگذاری نیز هست. در این

مثلاً پرداخت‌های مبتنی بر قراردادهای مالی، فرایندهای زمان‌بری هستند که از چابکی موسسه پژوهشی برای ایفای این نقش کم می‌کند، لذا لازم است با اختصاص بودجه جداگانه و تدوین فرایندهای چابک اداری، برای پژوهش پاسخ سریع، سرعت موسسه را افزایش داد و دست این مؤسسات، برای اختصاص منابع مالی جداگانه‌ای، با فرایند متفاوت تصویب، باز باشد.

- در اختصاص منابع مالی مجزا برای پژوهش پاسخ سریع در مراکز پژوهشی، باید توجه شود که نهاد تأمین‌کننده مالی، به گونه‌ای انتخاب شود که از استقلال عمل موسسه در بیان پیشنهادها سیاستی کم نکند.

- فرایندها در ساختارهای سازمانی بلند و بوروکراتیک زمان‌بر هستند و برای پژوهش پاسخ سریع، ساختارهای تعاملی و یادگیرنده پیشنهاد می‌شوند.

- به منظور کسب اعتماد صاحب مسئله، درک مسئله و زمینه آن و همین‌طور دریافت ایده‌های صاحب مسئله درباره حل مسئله، بایستی تعاملات پیوسته با سازمان صاحب مسئله برقرار باشد، از این رو پیشنهاد می‌شود مؤسسات پژوهشی نماینده‌ای موقتی در سازمان صاحب مسئله داشته باشند یا جلسات مستمری جهت بررسی مسائل، گزینه‌ها و راه‌حل‌ها، با سازمان صاحب مسئله برگزار کنند.

- یکی از ابزارهای مهم برای جلب توجه سیاست‌گذاران به نتایج پژوهش پاسخ سریع، جریان‌سازی است. لذا پیشنهاد می‌شود مؤسسات پژوهشی، این اقدام را از طریق همکاری با نهادهای ترویجی، در دستور کار قرار دهند.

این پژوهش با محدودیت‌هایی روبرو بود که از مهم‌ترین آن‌ها، محدودیت دسترسی و یافتن افرادی بود که دارای تجربه زیسته در فضای تعامل پژوهش و سیاست باشند. محدودیت دیگر نیز این بود که به دلیل نوپا بودن این حوزه پژوهشی، پژوهش‌های کمی بر شیوه انجام پژوهش پاسخ سریع تمرکز داشتند و عمده پژوهش‌ها تنها به این عبارت در حد قالب انجام پروژه اشاره کرده بودند. نیاز به پژوهش‌های بیشتری در این حوزه نظری وجود دارد.

برای پژوهش‌هایی در آینده، پیشنهاد اول، ارزیابی فرایند پژوهش پاسخ سریع و بررسی میزان اثربخشی این فرایند در تعامل با سیاست‌گذاران و تأثیر آن بر بهبود تصمیم‌گیری مبتنی

شبکه‌سازی با سازمان‌های پژوهشی و اندیشکده‌های کشور هست. در این صورت، افزودن برخی کارکردهای سازمان مرزی به مأموریت‌های مراکز پژوهشی، می‌تواند مناسب باشد.

- انتخاب پژوهشگران مورد نیاز برای پژوهش پاسخ سریع، نیازمند روش و معیارهای متفاوتی است. این افراد باید باانگیزه، تحلیل‌گر و حرفه‌ای باشند و علاوه بر تجربیات پژوهشی با مقتضیات اجرا هم آشنا باشند. از این رو احتمال یافتن این افراد از طریق فراخوان عمومی، پایین است. معیارهای متداول جذب و ارزیابی هیئت علمی نیز، محدودکننده است. این در حالی است که مؤسسات پژوهشی دولتی در رقابت با بخش خصوصی، ابزارهای کمتری برای حفظ و نگهداری این نیروها در اختیار دارند. پیشنهاد می‌شود آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای جذب، حفظ و نگهداری این نیروها، بازنگری شوند.

- پژوهشگران پژوهش پاسخ سریع نیازمند آموزش مهارت‌های خاص و میان‌رشته‌ای نظیر نگارش گزارش سیاستی، نقد و ارزیابی سیاست‌ها، حقوق اداری، مسئله‌شناسی تحلیلی، روش تحقیق و توانایی مذاکره هستند. لذا کسب چنین مهارت‌هایی باید در برنامه آموزشی مؤسسات پژوهشی گنجانده شود.

- افزایش انگیزه نیروی انسانی در مؤسسات پژوهشی باید به گونه‌ای باشد که فرهنگ پژوهشگری جایگزین ترویج رفتار کارمندی در سازمان باشد.

- یکی از معیارهای اصلی ارزیابی عملکرد نیروی انسانی مؤسسات پژوهشی، انتشار مقالات علمی و پژوهشی است که برای اعضای هیئت علمی مبنای ارتقاء نیز هست. قابلیت انتشار مقاله در پژوهش پاسخ سریع کم است و این موضوع می‌تواند بر انگیزه اعضای هیئت علمی برای مشارکت در پژوهش‌های پاسخ سریع اثرگذار باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود معیارهای دیگری نظیر تدوین گزارش‌های سیاستی مستخرج از پژوهش‌های پاسخ سریع نیز به عنوان شاخص ارزیابی عملکرد پژوهشگران و اعضای هیئت علمی، مدنظر قرار گیرند.

- فرایندهای حقوقی، مالی و اداری مرتبط با پژوهش پاسخ سریع در مؤسسات پژوهشی نباید دست و پاگیر باشند.

- [7] Jowkar, T., & Morovati, M. (2016). **Triple helix of University-Industry-Government in the Scientific Articles of Iran.** *Journal of Science and Technology Policy*, 9(3), 71-84 {In Persian}. DOR: 20.1001.1.20080840.1395.9.3.7.3.
- [8] Zakery, A., Shamsollahi, M., Ghafarimoghadam, A., & Pishvae, M. S. (2019). **A Decision-making Pattern for University-industry Collaboration Considering the Diversity in Mechanisms and External Players.** *Journal of Science & Technology Policy*, 11(1), 33-50. {In Persian}. DOI: 10.22034/jstp.2019.11.1.2021.
- [9] Ellen, M. E., Panisset, U., de Carvalho, I. A., Goodwin, J., & Beard, J. (2017). **A knowledge translation framework on ageing and health.** *Health Policy*, 121(3), 282-291. DOI: 10.1016/j.healthpol.2016.12.009.
- [10] Oliver, K., Innvar, S., Lorenc, T., Woodman, J., & Thomas, J. (2014). **A systematic review of barriers to and facilitators of the use of evidence by policymakers.** *BMC health services research*, 14(1), 1-12. DOI: 10.1186/1472-6963-14-2.
- [11] Janousek, C. L., & Blair, R. (2018). **Theory-Practice Exchange in Local Government Management: Perspectives of Practitioners and Scholars.** *The American Review of Public Administration*, 48(7), 730-742. DOI: 10.1177/0275074017725597.
- [12] World Health Organization. (2006). **Bridging the “know-do” gap meeting on knowledge translation in global health.** Geneva: WHO.
- [13] Ellen, M. E., Lavis, J. N., Sharon, A., & Shemer, J. (2014). **Health systems and policy research evidence in health policy making in Israel: what are researchers' practices in transferring knowledge to policy makers?** *Health research policy and systems*, 12(1), 1-10. DOI: 10.1186/1478-4505-12-67.
- [14] Mijumbi, R. M., Oxman, A. D., Panisset, U., & Sewankambo, N. K. (2014). **Feasibility of a rapid response mechanism to meet policymakers' urgent needs for research evidence about health systems in a low income country: a case study.** *Implementation Science*, 9(1), 1-10. DOI: 10.1186/s13012-014-0114-z.
- [15] Majchrzak, A., & Markus, M. L. (2013). **Methods for policy research: Taking socially responsible action** (Vol. 3). SAGE publications.
- [16] Shroff, Z., Aulakh, B., Gilson, L., Agyepong, I. A., El-Jardali, F., & Ghaffar, A. (2015). **Incorporating research evidence into decision-making processes: researcher and decision-maker perceptions from five low-and middle-income countries.** *Health research policy and systems*, 13(1), 1-14. DOI: 10.1186/s12961-015-0059-y.
- [17] Buick, F., Blackman, D., O'Flynn, J., O'Donnell, M., & West, D. (2016). **Effective practitioner-scholar relationships: Lessons from a coproduction partnership.** *Public Administration Review*, 76(1), 35-47. DOI: 10.1111/puar.12481.
- [18] Neal, J. W., Neal, Z. P., & Brutzman, B. (2022). **Defining brokers, intermediaries, and boundary spanners: a systematic review.** *Evidence & Policy*, 18(1), 7-24. DOI: 10.1332/174426420x16083745764324.

بر یافته‌های پژوهشی است. همچنین برخی مؤلفه‌ها نظیر ویژگی‌های نیروی انسانی و نوع به‌کارگیری آن‌ها، به دلیل اهمیت، می‌تواند موضوع پیشنهادی بعدی برای انجام پژوهش آتی باشد.

سیاسگزاری

این پژوهش با تأمین مالی پژوهشکده مطالعات فناوری و همراهی علمی خبرگان، انجام شده است؛ لذا تیم نویسندگان مقاله، مراتب قدردانی خود را از پژوهشکده مطالعات فناوری و خبرگانی که در مصاحبه‌ها، وقت، دانش و تجربیات خود را سخاوتمندانه در اختیار این پژوهش قرار دادند، اعلام می‌کند.

تعارض منافع

نویسندگان تعهد می‌کنند که هیچ تعارض منافی در این مقاله وجود نداشته است.

References

- [1] Haby, M. M., Chapman, E., Clark, R., Barreto, J., Reveiz, L., & Lavis, J. N. (2015). **Designing a rapid response program to support evidence-informed decision-making in the Americas region: using the best available evidence and case studies.** *Implementation Science*, 11(1), 1-12. DOI: 10.1186/s13012-016-0472-9.
- [2] Zhang, J., Fedder, B., Wang, D., & Jennerjahn, T. C. (2022). **A knowledge exchange framework to connect research, policy, and practice, developed through the example of the Chinese island of Hainan.** *Environmental Science & Policy*, 136, 530-541. DOI: 10.1016/j.envsci.2022.07.016.
- [3] Mijumbi-Deve, R., Rosenbaum, S. E., Oxman, A. D., Lavis, J. N., & Sewankambo, N. K. (2017). **Policymaker experiences with rapid response briefs to address health-system and technology questions in Uganda.** *Health research policy and systems*, 15(1), 1-10. DOI: 10.1186/s12961-017-0200-1.
- [4] Kothari, A., MacLean, L., Edwards, N., & Hobbs, A. (2011). **Indicators at the interface: managing policymaker-researcher collaboration.** *Knowledge Management Research & Practice*, 9(3), 203-214. DOI: 10.1057/kmrp.2011.16.
- [5] Weiland, C., Sachs, J., McCormick, M., Hsueh, J., & Snow, C. (2021). **Fast-response research to Answer practice and policy questions.** *The Future of Children*, 31(1), 75-96. DOI: 10.1353/foc.2021.0009.
- [6] Fartash, K., & Khayyatian Yazdi, M. S. (2019). **The Role Universities and Research Institutes Plays in Science and Technology Development and Policies Supporting Them.** *Journal of Science & Technology Policy*, 11(2), 255-267. {In Persian}. DOR: 20.1001.1.20080840.1398.12.2.17.2.

- [27] Guston, D. H. (2001). **Boundary organizations in environmental policy and science: an introduction.** *Science, technology, & human values*, 26(4), 399-408. DOI: 10.1177/016224390102600401.
- [28] Norouzi, E., Tabatabaeeian, S. H., & Ghazinoori, S. S. (2016). **Assessing the effect of intermediary institutions in addressing the weaknesses of the NIS functions of Iran.** *Journal of Science and Technology Policy*, 9(1), 15-26. {In Persian}. DOR: 20.1001.1.20080840.1395.9.1.3.5.
- [29] Weiss, C. H., Murphy-Graham, E., & Birkeland, S. (2005). **An alternate route to policy influence: How evaluations affect DARE.** *American journal of evaluation*, 26(1), 12-30. DOI: 10.1177/109821400427333.
- [30] Nutley, S., Walter, I., & Davies, H. T. (2003). **From knowing to doing: a framework for understanding the evidence-into-practice agenda.** *Evaluation*, 9(2), 125-148. DOI: 10.1177/1356389003009002.
- [31] Tayebi Abolhasani, A. (2019). **Introduction to research methodology: Standard procedures for qualitative data analysis.** *Science and Technology Policy Letters*, 9(2), 67-96. {In Persian}. DOR: 20.1001.1.24767220.1398.09.2.5.1.
- [32] Gaeini, A., & Hosseinzadeh, A. (2012). **Three paradigms of positivism, interpretation and hermeneutics in management and organization studies.** *Cultural strategy*, 19, 104-138. {In Persian}.
- [33] McNabb, D. E. (2002). **Research methods in Public Administration and non-profit organisations: quantitative and qualitative approaches.** {In Persian}.
- [34] Clarke, V., & Braun, V. (2021). **Thematic analysis: a practical guide.** *Sage*.
- [35] Patton, M. Q. (2002). **Qualitative research & evaluation methods.** *Sage*.
- [36] Wicks, D. (2017). **The coding manual for qualitative researchers.** *Qualitative research in organizations and management*. DOI: 10.1108/QROM-08-2016-1408.
- [37] Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1994). **Competing paradigms in qualitative research.** *Handbook of qualitative research*, 2(163-194), 105.
- [38] Danaeifard, H., Alvani, M., & Azar, A. (2004). **Qualitative research methodology in management: a comprehensive approach.** Tehran: Saffar Ishraqi Publications. {In Persian}.
- [19] Allen, S. T., Ruiz, M. S., & O'Rourke, A. (2015). **The evidence does not speak for itself: The role of research evidence in shaping policy change for the implementation of publicly funded syringe exchange programs in three US cities.** *International Journal of Drug Policy*, 26(7), 688-695. DOI: 10.1016/j.drugpo.2015.04.008.
- [20] Cvitanovic, C., Shellock, R. J., Mackay, M., van Putten, E. I., Karcher, D. B., Dickey-Collas, M., & Ballesteros, M. (2021). **Strategies for building and managing 'trust' to enable knowledge exchange at the interface of environmental science and policy.** *Environmental Science & Policy*, 123, 179-189. DOI: 10.1016/j.envsci.2021.05.020.
- [21] Norouzi, E., & Tabatabaeeian, S. H. (2015). **Intermediary Organizations: Definitions, Types and Functions.** *Rahyafi*, 25(60), 1-16. {In Persian}.
- [22] Karcher, D. B., Cvitanovic, C., Colvin, R. M., van Putten, I. E., & Reed, M. S. (2021). **Is this what success looks like? Mismatches between the aims, claims, and evidence used to demonstrate impact from knowledge exchange processes at the interface of environmental science and policy.** *Environmental Science & Policy*, 125, 202-218. DOI: 10.1016/j.envsci.2021.08.012.
- [23] Ferré, M., Martin-Ortega, J., Di Gregorio, M., & Dallimer, M. (2022). **How do information flows affect impact from environmental research?-An analysis of a science-policy network.** *Journal of Environmental Management*, 321, 115828. DOI: 10.1016/j.jenvman.2022.115828.
- [24] Kuckertz, A., Brändle, L., Gaudig, A., Hinderer, S., Reyes, C. A. M., Prochotta, A., ... & Berger, E. S. (2020). **Startups in times of crisis—A rapid response to the COVID-19 pandemic.** *Journal of Business Venturing Insights*, 13, e00169. DOI: 10.2139/ssrn.3580647.
- [25] Mijumbi-Deve, R., & Sewankambo, N. K. (2017). **A process evaluation to assess contextual factors associated with the uptake of a rapid response service to support health systems' decision-making in Uganda.** *International journal of health policy and management*, 6(10), 561. DOI: 10.15171/ijhpm.2017.04.
- [26] Kasonde, J. M., & Campbell, S. (2012). **Creating a knowledge translation platform: nine lessons from the Zambia Forum for Health Research.** *Health research policy and systems*, 10(1), 1-8. DOI: 10.1186/1478-4505-10-31.